

Külföldi dolgok.

Gambetta Leó.

Franciaországnak és a szabadság eszméiért lelkesülő világnak nagy halottja van. Gambetta ravatalánál Európa viraszt. Nagy férfit, kipróbált jellemet vesztett ő benne a francia köztársaság.

O volt hazájának az idő szerint legnagyobb fia, ki a köztársasági kormányformát oly szilárd alapokra fektette. Hatalmas ész, szilárd akarat, lankadatlan tetterő voltak az ő jellemvonásai. Gambetta nagy érdemeket szerzett nemzete hálijára.

Temetésének költségeit a nemzet viseli. Ezrivel jár a nép a nagy halott teteméhez.

Hogy áldást mondjon arra.

Gambetta Chaorsban 1838-ban született; szülei kereskedők voltak. — Párisban a jogot végezte, s itt kezdett ügyvédkedni. Első nagy sikerét 1868-ban aratta, midőn a „Réveil” szerkesztőjét — kit azért fogtak perbe, mert Baudin szobrára gyűjtött — védelmezte. Gambetta kliensét elítélte, de a siker rendkívül nagy volt.

1869-ben képviselőjelölt volt, s nagy szóval többséggel megválasztották Carnot ellen. Több lényes beszédet mondott a parlamentben, melyek nagyban növelték tekintélyét. 1870-ben kikelt a könnyelmi hadizénés ellen. Szept. 4-én a törvényhozó testületben ő proklamálta III. Napoleonnak és családjának a trónról örök-re letételét és a honvédelmi kormányban a belügyminiszteri tárczát vállalta el. Páris ostromakor légihajón hagyta el a várost, s óriási erőfeszítéssel hadsereget szervezett. Hitte, hogy az igaz ügyet diadalra segítheti. A harc következményében nem egyezett Gambetta törékvésével, de a francia nép osztatlan elismeréssel tüntette ki nagy fiát. Következő évben lemondott képviselői állásáról, de a kommun megfektése után ismét belépett a parlamentbe, s a köztársasági baloldali vezére lőn.

Az 1872-iki nemzetgyűlés ellen erős hájáratot intézett. Bejárta az országot, s politikai elveinek nagy népszerűséget szerzett remek szónoklataival. Utóbb azonban mérsékelt tanokat hirdetett, de 1876-ban a köztársasági part mellett teljes erővel sikra szállt. Utóbbi időben aztán mint pártjának elttő lelke, a parlamentben és a külgügyek élén működött, míg nem egy év előtt a képviselőválasztásokra vonatkozó lajstromos szavazási javaslatra leszávatráván, lemondott s végkép visszavonult.

Soh se történt még az, hogy ténylegesen működő osztrák-magyar nagykövet öngyilkos-ságot követett volna el, annál nagyobb feltűnést kelt **Wimpfen** gróf párizsi nagy követünk öngyilkossági esete. Most sajnálják már, hogy ez előtt több hóval nem mondták le.

Wimpfen grófnak nagy birtoka volt Stájerben, de azt Berry hercegre vette meg tőle, ez a birtok most a Chambord grófé.

A párizsi nagy követség új jelöltje Hoyos gróf külügyminiszteri osztályfőnök.

Ki politizált az egyházban?

Debreczen, jan. 3.

A „Debreczeni Protestáns Lap” egyik példánya véletlenül kezembe akadván abból meggyőződtem mit már sokaktól halottam, hogy nagy előszeretettel támadja az egyházunknál uralomra jutott néppártot és azt hirdeti, hogy

A »DEBRECZEN» TÁRCZÁJA.

A siami ikrek személyes szokása.

— *Twain Márk* karcolata. —

Czélom nemcsak az, hogy a csodálatos teremtmények személyes szokásairól írjak, hanem különböző természetű bizonyos furcsa egyszerűségeit is elmondjam azt, a mit — bár ezek magán életükre vonatkoznak, eddig a sajtóban soh'se emlegettek. Az ikreket nagyon körülmenyesen ismerem, s úgy érzem, hogy a feladat megoldására, mire vállalkoztam, egészen képesítve vagyok.

A siami ikrek természetükre szelid és szeretetteljes lelkületűek és egy hosszú s eseménydus életet át ritka hással viseltettek egymás iránt. Már mint gyermekek, elválhatlan társak valának, és megjegyeztem, hogy az ő kölcsönös társaságuk más emberekénél már mindenben előbbvalónak látszott. Majd mindig egymással játszottak és annyira szoktatták anyjukat és sajátjára, hogy ha őket ketten nem voltak kéznél, az anya csak az egyiket szokta közülök keresni, abban a meggyőződésben, hogy ha ezek egyikét megtalálta, testvérét valahol közvetlen közelében szintegy feleli.

És mégis ezek a teremtmények tudatlanok és tanulatlanok valának, — csupa barbárok, s ilyenek utódai, a kik a bölcseszet és tudomány világából semmit sem nyertek. Mily lealacsonyított szemrehányás ez a mi hirhadt műveltségünk ellen, melynek paizsa alatt a testvérek perlekednek és meghasonlanak, nem úgy, mint az örökké összetartó siami ikrek.

ez az elem bevitte az egyház terére a politikát.

Különösen hangzik e vád és nem hagyhatom megjegyzésnélkül.

A debreczeni egyház terére nem a függetlenségi párt vitte be a politikát, hanem a szabadelvű párt. Ez tartott ott az egyháztanács termében pártgyűléseket, értekezleteket, sőt akkor is, midőn három évvel ezelőtt a néppárt győzött, a volt presbyterium szabadelvű nagy többsége ragaszkodott oly csökönösen a presbyterséghez, hogy nem átalotta a többség által megejtett választást minden erejével akadályozni, annak megsemmisítéséért az egyházkerülethez is folyamodni. Ez a mult, melyben a valódi indító okot a néppárt felülkerekedése sére aligha ott nem kereshetjük, hogy már azelőtt hat évvel is a szabadelvű párt, mint párt fejtette ki erejét az egyházi választásoknál; továbbá abban hogy a szabadelvű párt a társadalmi és más terre és átvitte az ellenpárt ellen való ellenszenvét. Természetes aztán a következmény, mert a hatást ellenhatás szokta követni. Ki aztán a felelős; az-e, a ki kezdi, vagy a ki — arra utalva — jogait érvényesíti?

Egyébiránt nagyon különös dolognak látjuk, hogy egyedül azért van a siralmas hang, mert a nép előkelői jutottak be presbyterekül. Talán ezekben nincs az a jóakarát, buzgalom, mely e hivatal viselésére megkivántatik? Vagy hivataloskodások három év alatt megakasztotta az egyház fejlődését? Mig ezek bizonyítva nem lesznek, úgy tűnik fel a szabadelvűek „szomorkodása”, mint az elvesztett presbyteri tisztesség feletti sajnálkozás.

A zsinat óta azonban más a viszony. Azelőtt a polgárság a szabadelvűek magatartása által kényszerítve foglalta el a tért, melyre eljuthatott; ma a zsinati alkotás romboló hatásának megakadályozása végett tartja meg helyét. Nem akar a törvények ellen áramlatot indítani, mert egyházunk gyengítését, a benne előfordulható szakadást vagy viszályt, épen meleg protestáns lelkületénél és egyházához való ragaszkodásánál fogva kerülni óhajlja; de figyelő állást foglal el arra nézve, hogy a megingatott iskolai autonomia több romlást ne szenvedjen, mert felekezeti iskolánk fentartását, egyházunk fejlődése és fenmaradása életfeltételének tartja. Hiába nagy Révészünk iskolájában növekedett. Most tehát már igazán politikai: egyházpolitikai szempontból tartja meg egyházi állását a polgárság és ez fogja irányozni jövőben működését.

A debreczeniek Fiuméban és a külföldön.

Negyedik közlemény.

Csaknem négy órai hajózás után Fiuméban partra szállottunk s már este lévén, s a program szerint a reggeli hajnali vonattal kelletvén tovább utaznunk, elváltunk a testvéreiktől, azon édes reményben, hogy elválásunk nem utolsó, találkoznunk Debreczenben.

Reggel 5 órakor rándultunk a feledhetetlen város falai közül a vonathoz. Az eső folytonosan esett; az indóháznál a fogadtatás hoz méltó bucsuzásban részesültünk; a nők ismét virágsokrot kaptak, a férfiak testvéries ölelést, készsoritást s csókot, az összes társ-

Mint férfiak, az ikrek nem mindig összeférő egyetértésben éltek. Azonban egy kötelek már fent állott közöttük, a mi nem engedte, hogy egymástól elváljanak, és hogy külön lakjanak. Sőt inkább — a mint magától érthető, — egy házban éltek, és hiszik, hogy ők születésük óta egy éjen át aludtak mással, mint együtt. Mily igaz az, hogy egy egész élet szokásai, második természetünké lesznek!

Az ikrek mindig ugyanegy időben fekvőtek az ágyba, de Csang rendszeren egy órával korábban felkelt, mint Fivére. Kölcsönös megállapodás következtében Csang teljesít minden házi munkát, míg Eng végez minden járás-kelest. Miért is az elérékenyít, mivel Eng szivesen jár-ke, Csang ellenben inkább megállapodott természetű. Mindazáltal Csang mindig vele megy. Eng anabaptista, de Csang katolikus, egyébiránt Csang belenyugodott fivére óhajába, hogy Enggel egy időben ismét kereszteltessek, — mégis ama főtétel alatt, hogy „ez nem számít.”

A háboru alatt tüzes pártfelek valának, az egész nagy küzdelem alatt igen vitézül harcoltak — Eng az unió, Csang a confederatio pártján. Seven-Oakoznál fogatták el egymást, a foglyokra tartozó bizonyítékok pedig csak egyiknek valának javára, oly hasonlólag, hogy a hadbírósnak össze kellett gyűlni, kimutatni, ki ezek közül az igazi fogoly, s ki fogadtott el. A bíróság sok ideig nem tudott megállapodni; csupán bosszantó kérdések vetettek fel folytatolag, úgy, hogy annyira meggyeztek, hogy mindketten, mint foglyok vétettek fel, s akkor kiváltatnak.

Egyszer Csang figyelmetlennek bizonyult egy parancs ellen és tíz napi őrszobafogságra

ság isten hozzádot; a vonat megindulásakor az eső daczára összegyűlt nagy tömeg: „éljen Magyarország, éljen a magyar, éljenek a debreczeniek” üdv kívánatokat hangoztattak, mire mi éljen Fiume, éljen a város minden lakosa soká, köszönettel s jó kívánsággal feleltünk.

Válunk kellett, elkeltt hagynunk Magyarországot paradicsomát, valjon megláthatjuk-e többször, ölelhetjük-e kebleinkre lakosait? e nehéz kérdés várt feleletre, de eredmény nélkül, mert mindezt csak az isten tudhatja.

Ha biztos nem is, de feltételes ígéretet hozunk, s ez némileg enyhíti az elválás keserűségét; mi biztosnak szeretjük ezen ígéretet venni, hiszük, hogy a fiunei érdemeink gazdag podesta befolyása kieszközli azt, mit mi óhajunk, hogy Debreczen lakossága hadd részesüljön azon kiváló szerencsében, miben már a főváros részes volt, t. i. falai közt fogadni a jó fiúmeikeket.

Adja isten, hogy mielőbb legyen!

Zubogott az eső, a mint zuboghatott, s a Triesztig vezető vasuton folytonosan kísért bennünket.

E vasut mentén a természet már vesztit zord, vadregényes voltából; itt már vidorabb, nyájasabb. A vidék a művelés keze nagyobb hatását tünteti fel; a juhnyájak gyakoribbak, a juhász esernyő alatt olvasva őri nyáját. Mit mondana ehhez a mi hortobágyi juhászunk? elbámolna, hogy lehet bunda nélkül nyáját őrizni, s nem adna neki hitelt, hogy az ő kollegáján a civilizáció fogott, nemcsak öltözköd, de más tekintetben is. Pedig úgy van. Csakugyan juhász az, mint a hortobágyi, azzal a különbséggel, hogy az még olvasni is szeret.

A falvak, a városok — melyek mellett vonatunk elrobogott — mind jólétre, vagy nösságra mutatnak; csinos, izléses, cseréppel fedett épületek láthatók a legkisebb faluban is. Nádas, szalmás tetőnek hirt sines.

Miután a zápor omlott, sem szétnézni, sem a természet nagyszerűségében gyönyörködni — mint tiszta időben — nem lehetett, tehát a coupé belsejébe voltunk, még tekintetünk is, szorítva. Utitársaink egyike, másikával folytatott beszélgetéssel útiként az időt.

Fel napi vasutazás után a trieszti indóházba robotunk, mindenki igyekezett kocsi keríteni, de az utasok felét sem voltak képesek az ott levő bérkocsik befogadni, várni kellett visszafordulásukra, meg úgy is volt kéjtető, ki a két kezében podgyászát cipelte gyalog indult neki az özönvízre emlékeztető esőben a rakpartnak.

Fogadóban szobáról szó sen lehetett, s így mindenki a hajóhoz törekedett, ki gyalog ki kocsi el is értük azt, mint az ürgek kiöntés után úgy nézven ki. Szerettünk volna fedett helyre húzódni, de átkozott sors, a számunkra kiállított hajó közvetlen a rakparthoz nem juthatván, nekünk kellett őt megközelíteni, elérni, azt pedig másként, mint csolnakokon nem tehetjük.

Sajátságos volt az a látma, az a tolakodás, mellyel a hajóra szállítás össze volt kötve. A lélekvesztők tulajdonosai olaszul, egy része németül is, mi magyarul kiabálván, a komo y szemlélőnek a bábél tornya építése juthasson eszébe.

Mint a juhok az uszatóba, úgy ugrált nő, férfi kivétel nélkül, — kezében az elmaradhatlan podgyászal — a felől melyent lent lubiczkoló csolnakba, melynek tulajdonosa addig el nem indult, míg az dugva nem lett; úgy, hogy nem hogy üli, nem hogy a börtönököt letenni, de állani is alig fértünk; a csolnak a hullámzó vizen a mint egyik másik oldalra billent, akként dőltek egyik vagy másik oldalra a sűrűség által egygyé vált ember s podgyász tömeg. Utólagosan jut eszembe — s erre szabadalmat is kérhetünk, — hogy a hullámzó habokon libegő csolnakot fel lehetne rostának használni, mert oly tisztára rostálná

íteltetett, de Eng, minden ellenérv daczára sem érezte magát kötelezve, hogy testvéreinek büntetésében társul szenvedjen, mivel ő maga teljesen ártatlan volt; és azért, hogy a feddhetetlen testvér alaptalanul ne keljen büntetni, kénytelenek voltak mindkettőt szabadon bocsátani — a hűség igazságos díjál.

Egy alkalommal a testvérek valami dolgot végett egymás hájába kaptak, és Csang le-tiptora Enget, aztán megbötlék és ráese't, mire mind a ketten megmarkolozták egymást, irgalom nélkül verekedtek és fojtogatáshoz kezdtek. A nézők közéjük vetették magukat, s azon voltak, hogy szétválasszák őket, de az egyiknek nem sikerült, és úgy hagyták őket, hogy a viaskodásban kifáradjanak. Végtere mindketten egész kimerültek és egy s ugyan azon hordszékben kórházba vitettek.

Régi szokásuk, hogy mindig együtt járnak, hátrányuk volt, midőn a férfirok elérték és az udvarlás fényűzése nekik megengedettett Mindketten ugyanabba a lányba szerettek belé. — Mindenki igyekezett, hogy azzal egy titkos légyottra ellopzkodjék, de a másik tekintettel mindig felkutata. Majd Eng a maga elérítésére meggyezte, hogy Csang a lány vonalmát megnyerte volna, és hogy e naptól fogva ő fájdalmat szenved, mivel ott ő gyöngéd csokolódásának és turbékolásának mindenütt tanujál kell lennie. De nemeselekkésséggel, a mi neki végtére becsületére vált, elfordítá arc-zát, pártfogolta és előmozdítá a dolgok állását, a mi ugyan az ő nagyon jó szívet árulta el. Nála ült naponta esti hét órától reggeli két óráig és hallgatá a két szerelmes balgaságait és ezerszer pazarul kiosztott csókok viszhang-ját, — ki nem nyujtva karját a szerencsésért,

a buzát, mint egy asszony, vagy gép sem, bi zouyságot tehetünk róla a kik tapasztaltuk.

A mint már mondtam, a csolnak velünk csordultig meglelte indult el a hajóhoz, alig evezett pár percet a hajó oldalához jutánk.

Itt volt még a bökkendő, hogy jutunk a földélzetre? A hajó alól a kis csolnakról nézve úgy tűnt csak nem fel, mint a cigány-nak a magas hegy, a melyet két izben nézhetett végig, mert egy izben elfáradt a szeme.

Volt ugyan a mint aztán rájöttünk, a hajó oldalán egy lépcső, melynek karfája kö-télből volt, de oly keskenyre szabott, hogy egy némelyik utitársam magában is alig fért fel rája, nehogy podgyászával, mit pedig el nem hagyhattam, hogy segítsen hát magán? feje felbe emelte azt; s úgy fogódzás nélkül, hol talpon, hol térden, denique felmászott a fedélzetre, de kitűzött czélját elérte, nagyobb s sűrűbb cseppek gyöngyöztek homlokáról, mint az égből, úgy kifáradt.

Ez aztán kejtutás.

Még a feljutás előtt volt egy akadály, a pénz tárcza kikeresése, mert az a ravasz olasz addig ki nem engedett szállni a csolnakból míg nem fizettünk neki. Tessék már most elképzelni, a két kezben podgyász; egyik-másik utas, a két rokkan alól levő mellény belső zsebében tartván pénzt, mily kínok közt fért pénzéhez; ha a kívánt mennyiséget elő nem teremthette, okvetlen töböt kellett adni, mert az olasz kevesebbel meg nem elégedett, vissza pedig — csak volt, esze és dolga — adni soha sem tudott, úgy történt, hogy ezen pár percnyi kejtutás egy némelyik társamnak forintjába is került.

Az olaszok arattak, de nem bánták, csak hogy a fedélzetet elérhették, hol folytatott a tolongás, mert az eső elől mindenki szobába igyekezett, s az lett a nyertes, ki előbb jutott be, mert számunkhoz aránylag a hajón kevés szobácska volt, úgy hogy némelyikbe öten is beköltöztek — podgyászukat, maguk be nem férven.

Na de ha szobába nem is, de fedél alá jutottunk, s mint a juhok, a keresztül uszás után, leráztuk magunkról a vizet.

Alig helyezkedtünk el, hajónk kezd mozgani. Mi ez? talán már Velenczébe szándéko-zik? Nem; hanem a parthoz vonult, lebecsá-totta a hidat, melyen a matrözök kényelmesen sétáltak le.

Hát nem kejtutás az ilyen? Ha egy fél-órát türelmelem várunk, ha a hajóskapitányt valahogy megkérdezzük, elmaradhatott volna a irigylésre méltó csolnakázás, el a lépcsómá-zás, de senkinek sem jutott eszébe, hihetőleg attól féltünk, hogy az éjjel 12 órakor induló hajó itt hagy bennünket, vagy nem tudtuk, hogy a hajó a partig is eljut, s arra kényelmesen felsétálhatunk.

Művészet.

A képkiallítás.

A városunkban karácsony szombatján megnyitott orsz. képkiallítás nevezetesebb festmé-nyeit következőkben ismertetjük:

Legny-gyobb feltűnést kelti **K o n e k** Ida „Memento mori” cz. műve. A festményen sze-replő halálkönyve oly művészi kivitellel van ecsetelve, hogy remeknek mondható. Ugyan-csak **K o n e k** Ida állított ki „Kárpáti betyár” czimen egy képet, melynek igen jellemző, ki-tűnő ecsetelését, korrekrt rajzát és szép táv-latát kell kiemelünk. Általában **Konek** Ida műveit szemlélve, el kell ismernünk, hogy el-ső he yen áll a festőművészek közt, s rövid időn bizonyára sokra fogja vinni. **Konek** Ida különben — értesülésünk szerint — pár nap mulva még két nagyszabásu tanulmányfóvel fogja kiállításunkat gazdagítani.

hogy egyetlen egyszer részesüljön abból. Ha-nem türelmesen ült ő ott, és várt és száját tá-totta, és ásított és nyújtózodott és sóvár-gott a reggeli két óra után. Es hosszú utakat tett a szerelmesekkel a holdvilágos estén, néha tiz mérföldet is, azért rendesen panaszkodott a rheumájára.

Ő zsevedélyes dohányzó, de ennél az alkalomnál nem dohányozhatik, mivel az ifju hölgy a dohány szagát ki nem állhatja. Eng szívéből kívánta, hogy ők házassodjanak össze, azzal a dolognak vége legyen, ambar maga Csang elég gyakran tette fel a szolgálatra kész kérdést, hogy úgy óhajtaná birni az ifju höl-gyet, még sines elég bátorsága belefogni, hogy a lány az ég alatt feleljen, mig Eng ott van. E közben bizonyos alkalommal Eng elmeren-gett, a mint már 16 mérföldet hagyott hátra a lány, és csaknem a reggeli szürkületig egy más mellett ülve maradtak, almosságtól kime-rülve, akkor a kérdés ismét előhozottt és felelt is a lány. S egybekeltek. Mindnyájan, a kik e viszonyt ismerték, dicsérték a némas sógor nagylelkűségét. Tántoríthatlan hűségé volt minden nyelv beszéd tárgya. Ő kitartott velök egész hosszú és ünnepeles jegyességük alatt, és midőn azok összekeltek, felemel ke-zeit feje fölé és mondá buzgó áhítattal:

— Isten áldjon meg titeket, gyermekek; én sohse foglak benneteket elhagyni!

És szavát tartá. Az övéhez hasonló ne-messzivűség vajmi ritka e rideg világban.

Nemsokára Eng szerelmes lett sógorné-jának nővérebe és feleségül vette, és ama nap óta ők már együtt éltek, éjjel és nappal rend-kívüli szívelyességben, a mi megható és szép

A kiállítás koronája Margitay Tihamér mely tanulmányról tanuskodó remek műve: „Késő márc.” Az esteli világitásnál igen nagy hatással van a nézőre.

Gyönyörű szép felbomoru mű van kiállítva Ujházi Ferencztől. Az ára csekély.

A „Templom építés” olajfestménye a „Tájkép.” A mű merész, könnyű ecseteléssel, korrek és arányos rajzolással. A színezet meleg és kedves.

Telepy Károly „Paraszt udvar” olajfestménye gyönyörű kis tájkép.

Mészöly Géza olajfestménye a „Tájkép.” A mű merész, könnyű ecseteléssel, korrek és arányos rajzolással. A színezet meleg és kedves.

Szentgyörgyi Ilona két „Csendélet” állított ki. Látszik, hogy festője igen szorgalmas, de az izlés még nincs nála eléggé kifejldve, mert a háttér mindkét festményen a főtárgy rovására van kidolgozva.

Mesterházy Kálmán „Székely Kornélia”-ja igen sikerült.

Karlovszky Bertalan „Tanulmány fő-je,” mely Zichy Jenő gróf tulajdonát képezi — gyönyörű kivitelű ugy rajzban, mint technikában.

Föl említenünk a legsikerültebb képek közt Spányi Béla „Csigány leány” cz. olajfestménye. Az „utolsó gölya”, ugyancsak az ő festménye igen nagy hatással bír. Ezt is Zichy Jenő vette meg.

Molnár József „Légyott” olajfestménye is kiemelendő; korrekt rajzzal, puha ecseteléssel és gyönyörű távlatlall. Ugyancsak ő tőle a „Virágáros leány” gyönyörű kompozíciója, és igen jó távlatlall bíró kép.

Vidéki csendélet.

Bagamér, jan. 1.

(B.) Több és vakmerőbb lopási eset, — mint e községben — az ősz óta, — azt hiszem, ily népességű helyen sehol sem történt, mint nálunk, s dicséret és dicsőség legyen a a szerencsésen jobb létre szerződött megyei csendőrségnek, — az ő közreműködésükkel egyetlen eset sem derített ki, mert hiába! egyik . . .

No de: de mortuis aut bene, aut nihil! A holtakról nagy jót, vagy semmit. Szeptember hónapban 4 darab ló, nem sokára reá 7 darab sertés, ezután ismét 4 darab sertés, ide nem számítva egész sereg capitoliumi szent állatnak (vulgó liba) ebakolbilitását, mind egy egy koszoru a megboldogult megyei csendőrség által fenntartott rendnek most már talán végleg a néhaiaság sírjába temetett koporsójára.

A fizetés nélkül kupeczkedő sertéskereskedők manipulátóvja december hó 28 a éjje-excellált, mikor is az ipsek — felbátorítva az előbbi lopások sikerei által közösi főbíró Kiss Sándortól 8 darab hizott sertést térengettek el esteli 9-10 óra közt, bizonyosan ugy számítva, hogy a megyei csendelenség-től most már — midőn azok megérdemelt nyugalomba vonulnak, — a félelemre semmi okuk nincs, az állami rendőrség pedig még működését, meg nem kezdi: szabad a vásár!

No de tolvaj tervez, ember végez, — a köteleire való számítása most az egyszer csőtörőket mondott. — A tolvajlást reggelre virvadóra káros észrevéven, több irányba embereket küldött ki a tettesek nyomozására; ezek között volt káros testvére Kiss Pál is, kinek

ez elkövetésével egyessége, a valódi nyom feltalálásánál kitüntetett gyakorlatossága bármely routinir rendőrnök becsületére valók.

Kiss Nál a sertések, a tettesek nyomán haladva 9-ed magával — szekeren és ló hátán ezek után indult, s a hosszupályi erdőben az ugynevezett Salomon előtt elfolyó víz közelében szerencsésen feltalálta a sertéseket, s a tolvajok egyikét, ki a jól teljesített kötelesség boldog nyugalmával még czizmáit is levette, nyugodott egy fa tövében, közel az csapban heverésző sertésekhez. — A tettesek szekérrel három voltak, azonban kettejük az erdő más részében volt elrejtözve; ezek az üldözőket észrevéven, kiáltottak heverésző társuknak, hogy szaladjon, mit ez tebenséghez képest teljesített is, s midőn látta, hogy másként nem menekülhet, az előtte folyó vízbe ugrott, s azon ruhástól kereszttul uszott. — De hiába! másként volt megírva expedíciójának vége a sors könyvében!

Az üldözők egyike Náji Dániel lovastól a vízbe ugratván, az íspét nyakon csipte, s mikor ez látta, hogy nem menekülhet, üldözőjével birtokra kelt, ez alatt azonban a többi üldözők is egy távolabbi pallón a vizen átkelvéen, felültek az atyáit, nem épen gyöngéd modorban juttatván ki neki az előlege”, tetteért. — A többi betyár a kiket az üldözők nem is láttak, csak hangjaikat hallották; szerencsésen elinált, ezt az egyet pedig a kézre kerítők nagy bravúrral hozták Bagamérba, míg a teljesen kifáradt sertéseket N.-Létán hagyták. — Az elfogott tettes Siteri János tartalékos, hosszupályi illetőségű katonája, ki csak mostanában került haza Boszniából. Valomása szerint társa volt H.-pályi Pintye József, s még gyanítás szerint ennek testvére Pintye György, mindkettő mesterségét igen jól értő.

Erős a gyanu, hogy az eddigi sertés lopásokat is ezek követték el, legalább erre vall a károsok ama nyilatkozata, hogy az ő sertésük elhajítása alkalmával megfigyelt csizmanyomok az elfogott tolvaj csizmája nyomával tökéletesen megegyeznek.

A pörül járt sertés-kupecz az állami rendőrök atyai gondjai alá adatott, kik az enyém s tied közti különbséget fogják neki megmagyarázni; — hogy mily sikerrel, az a jövő titka.

UDJONSÁGOK.

* **Debreczenből** — Párlsba. A Fiuméba rendezett kirándulás sikere fölött felbátorodva, Debreczenből a folyó é nyarán egy második kirándulás rendezése is folyamatosan van, és pedig ezuttal nem az Adriai tenger melléki városok meglátogatására, hanem Párisba, a legnevezetesebb világvárosok egyikébe. E kirándulást tervezők már érintkezésbe is tettek magukat a magyar államvasutak igazgatóságával a viteldji meghatározásra íránt, s innen a legkedvezőbb ajánlatot vették. A párisi magyar egyeslet pedig a legnagyobb készséggel fogja a kiránduló magyarokat fogadni, elszállásolni és a szükséges utatutással ellátni. A tervbe vett kirándulás egyes részletei felől közelebb már bővebb tudósítást fogunk közölni.

* **A függetlenség kör választmánya** a mult év utolsó estején gyűlést tartott; a mult gyűlés jegyzőkönyve hitelsítettetvén, ebből ki vonat adtni határozatot Tóth Gyula kereskedőnek, a ki 50 forintot sziveskedett a kör javára adományozni, és Alföldi Gábor kőgazdának, a ki 50 tiszteleddíjat szintén a kör könyvtára javára visszaadni kegyeskedett, ezért a választmány nekik jegyzőkönyvileg szavaz köszönetet. A könyvtári bizottság jelentéséből kitűnt, hogy már eddig is 417 önálló mű van 717 kötetben a kör könyvtárában. Jeleztetett, hogy megdöböntő a kint levő

és egyszersmind szemrehányás a mi hírhezt művelődésünknek.

A rokonszenv, mely mindkét fivér közt fentállott, oly nagy és oly finom, hogy az egyiknek érzelműit, ösztöneit, gerjedelmeit a másik is tüstént megérezte. Ha az egyik beteg, ugy a másik is az, ha fájdalmat érez az egyik, a másik is érzi azt; ha egyik megbosszankodik, a másik tüzének indulata is fellobban. Már láttuk, mily szerencsés könnyűséggel szereztek mindketten ugyanabba a lányba. Most mégis Csang minden alaku mértékeltelenségnek keserűbb ellensége; de Eng az ellentét, — mert míg ennek a két férfinak érzelműi és gerjedelmei oly bensőleg vannak egymással összekötve, érzelműi képességek nincs összekapcsolva; g o n d o l t a i k szabadok. Csang a jó vörös barátok (templáriusok) mértékeltelenségi egyletéhez tartozik és minden önmegtartóztatási alakzatnak buzgó és lelkes támogatója. De az ő legkeserűbb szomorúságára Eng minden pillanatban lereszegszik és akkor önkaratlanul Csang is hasonló részeg.

Ez a boldogtalan állapot Csangra néve nagy fájdalom tárgya, mert az által az ő hasznos tevékenysége, fáradozásainak kedvenc teregy ugyancsak kárba vészett. Majd egy nagy mértékeltelenségi bucsujárás élére akarta bevonni, Eng megállott testvére mellett, pontosan, mint az óra, és ivott, mint a kékfőző és mindazáltal nem valami iszonyun és reménytelenül részegedett le, mint fivére, a ki egy cseppet se ivott. És ugy elkezdtek mindketten kiabálni és ujjongani és a jó vörös barátok után utcai sárral és téglával hajgálni, és természetesen a bucsujárás következtében kijózanodtak. Nyilván igaztalan volna az, hogy Csang

tartozás, elhatározottat, hogy ügyvéd kezébe kell adni az ügyet, s ennek eszközésével a tisztai kar és Keszev József s Kovács Lajos választmányi tagok bizattak meg. Elnök B. Nagy János meleg szavakkal ajánlja a kör ügyét s báljának pártfogását a tagok figyelmébe. A választmány egyuttal elhatározta, hogy az újabb közgyűlésig vezetői s rendezői a kör ügyeit. A közgyűlés akkor lesz, ha az aláírási iverk beérkeznek s ezek nyomán az előkészületek sürgősen megtétehenek.

* **Vetter Antal** 48/9-iki honvédtábornok felállítandó síremléke javára a tanács által elrendelt házankenti adomány gyűjtését a kapitányi hivatal tényleg foganatosította.

* **Motivásáraink** folyvást néptelenek, minek oka a feneketlen sárban rejlik. Az országut maholnap nem lehet már közlekedni, s még a közeli falvakból sem lehet árival bevergődni.

* **A debreczeni vadásztársulat**, jan 6-án a Paczon hajtó vadászatot rendez. — A vadászat kezdetét veendi reggeli 8 órakor az alsó paczi csőzházról.

* **Több világgósságot!** Ebben a ködös, homályos időben oly gyéren világíthatnak az utcák még korán este is, hogy lehetetlen a felett meg nem botránkozni. Nem gyújtanak meg minden lámpát. Okul azt hozzák fel, hogy a nyári ünnepélyességek alkalmával „elposzekolt” világgósságot akarják megtakarítani, mert a város nem fizeti a többletet. Szép erény a gazdálkodás s más tereken talán fel is férne, de a közszükséglet kielégítése az első dolog, mert ily eljárást mellettnél majd azt találják mondani, hogy Debreczenben — fenn az ernyő, de nincs kas.

* **A tyuk is kikaparja.** Még a mult vásárkor tolvajoltak el helybeli lakos Borbély Imre szárazbőmestertől vagy nyolc darab szirt, a mit az illető károsult annak idején a rendőrségnek bejelentett. E szirt közül hat darabot tegnap egy Radácsi András nevű egyén tul akart adni, a főről azonban az ügylet felett őszepert, s így a rendőrségre került a dolog, a hol aztán kislult, hogy ezek a ruhák a Borbély uram ellopott szirtjeiből valók. Az ügyben most folyik a vizsgálát.

* **Gyilkosság-é vagy véletlen halál?** A közelebb mult ünnepekre Derecskéről egy téglavető fiával együtt látogatást tett Debreczenben. Ez idő alatt a téglavető nejét a derecskei határban egy árokban megfagyva találták. Gyilkosság forog-e itt fenn, vagy véletlen halál, ezt a megindított vizsgálatot lesz hivatva kideríteni.

* **Jubileum.** A mi czeplédutczai polgártársaink nagy ünnepléhez készülnek. — Jubileumot szándékoznak rendezni abból az alkalmából, hogy utcazajkon, a jövő században kész leendő ártezi-kut bódéja 12 év óta fentáll. Ugy hallottuk, hogy egy küldöttség kérelmezni fogja, hogy e bódé a város tulajdonának kimondatván, fenntartásáról a hatóság gondoskodjék, mert hiszen a régészett barátai előtt nyilván kedves dolog lesz annak fenntartása.

* **Marad a cukoradó.** A cukorforgaszási adó megszüntetése érdekében küldöttség járt a pénzügyminiszternél, de biz az illetésítő választ nyert, mivel a cukoradóból befolyó jövedelem az államháztartásban nem nélkülözhető.

* **A nagyerdő fürdőre** egy idő óta bizonyos akadály miatt a társasokci rendszeren nem közlekedhetett. A fürdő jelenlegi berőjele értesíti most már a közönséget, hogy az akadály elhárítatván, a társasokci mindennap óránként közlekedni fog a nagyerdőre és pedig rendszeres állomása a piac-utczán Mendelovics kereskedése előtt elég feltűnő helyen lesz, a hol egyszersmind fürdőjegyek is kaphatók.

* **Színházunkban** tegnap este ismételve be lett mutatva az újvère összeállított csinos képlet, melyért az igazgatót ki is hivta a lelkesült közönség. A farsangi iskola című életkép előadása elég jól sikerült. Abonyi helyett Egri játszott. I v á u y i Mariska ismét azt a két dalt énekelte, a mit e darab multikori előadása alkalmával s épen oly fényes sikerrel, mert mind a kettőt meg kellett ismételnie. — Szerettük volna, ha ezuttal új darabokat választott volna.

* **A kőmánya-prók** szokás szerint újvéri advőzleteket küldtek szét Debreczenben, a legmagyarabb városban, még pedig a g y a r é s n e m e t nyelven egy lapon. Hát hiszen igen szép dolog a német irodalom megbecsülése, de a mi városunkban az ilyen eljárás nagyon szomorú jelenség. S nem is illő!

* **Egy kis statisztika.** Nem bizonyos ugyan, de lesötősége nincs kizárva, hogy városunkban az 1883-ik évben képviselőválasztás is lesz; mert hiába, halandó az ember, s még csak azt sem tudhatjuk előre, mire ebredünk holnap. E tekintetben a törvény előre látó volt, a mennyiben intézkedett, hogy az országgyű. képviselő választók lajstroma évről évre ki igazíttassék. Így Debreczen város hatósága, illetőleg a központi bizottság, idevonatkozó munkálatait már befejezte, minek eredményeként közölhetjük, hogy Debreczen három kerületében az országgyű képviselő választók száma összesen 2744-re rug. E tekintélyes szám az utcák szerint következőleg oszlik meg: Péterfiára esik 460; csapóra esik 375; hatvanra esik 422; piacra 524; czeplédre 454; végre varga utcára esik 541.

* **Somló Sándor** szintársulatunk jeles fiatal tagjának ma lesz jutalomjátéka, színe kerül S i r i u s tragédia, melylye a jutalmazandó a Teleky-pályazaton dicséretet nyert.

* **A Duna . . . zavarodik.** Ismét emelkedik az ár a Duna medrében. Fenyegve vannak az árvtól a parti községek. Budapestben is már az alantabb helyen fekvő házak pinczéi tele vannak vízzel, a víz magassága nagyobb

17 lábna, az üllői uton a lovassági laktanya udvara víz alatt áll, de a főváros még nincs fenyegetve addig, míg a víz magassága a 28 lábat el nem éri. Behatolt, ugyan már a víz a csatornába, de azt kiszivattyúzták.

* **Hányan élünk a világon?** Dr. Becker és Wagner új statisztikája szerint a világon élő emberek összes száma 1.44 3837.500-ra tehető.

* **Miletics megőrült.** Ezért választották a „Zasztava” Mileticsnek magyar falásáról híres lapja. Dimitreevics Misa az új szerkesztő, a ki Miletics zászlóját vette kezébe, s arra a merész küzdelemre vállalkozott, a mibe már Miletics is beleőrült.

* **A munka emberei.** Magyarországon az iparral foglalkozók száma mégcsak az újabb id ben kezd inkább emelkedni. Már is tekintélyesnek mondhatók a számai, az újabb öszszesámítás szerint a különféle iparágakban 500 ezer ember működik hazánkban.

* **A zsandárság haszna.** Tiszafüredről távirati uton érkezett hivatalos értesítés, mely szerint a csendőri Tiszafüred mellett december 27-én, tehát még a csendőrségnek a III. csendőrkörületben működése megkezdése előtt, azon vidék két rettegett betyárját, Erdélyit és Csonkát, kézrekerítették és letartóztatták. Az elfogatásról részleteket még nem jelentettek, azonban ugy tudjuk, hogy az elfogatást tetőtől talpig fegyverezett s rettegett betyárok voltak, kiknek elfogatására pénzbeli jutalom is volt kifizve.

GAZDASÁG. IPAR. KERESKEDELEM.

A biharmegyei vicinális vasutak érdekében működő megyei bizottság felszólítására az e vasutak kiépítésére ajánlkozott két konsortium másodikja, a Kohner és Brüll czég is benyújtotta most e vasutak általános tervét és költségelőirányzatát a következő beadvány kíséretében:

„Tekintetes megyei küldöttség! A folyó év november 27-én tartott ülés határozatait vetünk közölgetvén, azokra a következőkben van szerencsénk válaszolni: A kivánt tervek és költségvetést ezenel ide mellékeljük s kijelentjük, hogy mi ezen vasutat, a már a megyéhez beadott első nyilatkozatunk értelmében kívánjuk kiépíteni, még pedig, ahog még a Mihályfalvaig terjedő részt hozzáadva, ezen iratunkban már elősoroltuk mindazon szolgálmányokat, melyeket tehetünk és kilátásba helyezhetünk A folyó évi november 27-én tartott küldöttségi ülésben ismét kifejeztük azt, hogy mennyivel szállhatunk alább eredeti kérdésünktől eltérőleg. Miután ezeket elmondtuk, melőtztassék megengedni, hogy a helyzet tisztázása tekintetéből némelyeket felhozzunk. Az itt bemutatott tervek és költségvetésből látni fogja a tekintetes küldöttség minden tagja azon számos építési objectumokat, melyek a Várad Mihályfalva-Margittai vonalán szükségesek, melyek ezen vasutat költségesessé teszik. A küldöttség tagjai előtt ismeretesek azon körülmények, hogy Diószeghől Székelyhidig egy kikerülhetetlen sűppedékes terület létezik, mely az építés költségeit hasonlóul fokozza, még inkább növeli a költségeket azon körülmény is, hogy fát, követ, kavicsot, meszet, építési homokot, főleg a Kőrös mentén, Várad környékéről kellend szállítani; Szeghalomnál a hullámter 100 méter széles és ily szélességű nagy hidat kellend itt építeni, a Sebeskőrös partjai mellett a sűppedékes talajon pedig valószínűleg pilótázás, pumpázás vagy beton nélkül egy jó alapot se lehetne biztosan léteztetni.

A kőrsoparti padkák szélesítése, kijavítása, melyen a vasutat viendjük, többé kerül annak magas voltánál fogva, mint egy újabb földmunka. Tekintve ezen nehézségeket, önként felmerül azon kérdés, miért nem megyünk hát a jobbparti magasabb területeken, az ott levő községeket érintve? Ezt több fontos okonál fogva nem tehetjük, mert a 12 mérföld hosszú várad-szeghalmi rész a községek felé kerülve, több mint két mérfölddel hosszabb lenne a vonal. A községek, Komádít kivéve, nem akarának is, szemben a kőrösi érdekelttség 100,000 frtjával, elenyészének áldozataik. Egyébiránt a jobbparti községek Tarjánánál, Kőröszeghénél, Szakálnál már hidakkal vannak és lesznek a vasuttal összekötve, s jövőben vasutunk táplátatását nem a zoktól várhatjuk, kik alig termelnek többet, mint a amenyit elfogyasztanak, hanem várjuk a nagy puszták birtokosaitól.

Legujabb hírnök.

— **Retteg Budapest.** A mint fővárosi tudósítónktól értesülünk, Budapest a Duna vizállása óriásilag növekszik. Ma már több gőzgép működik, hogy a vízzel tele toltut utczai csatornákból a vizet kiszivattyúzza.

A vészbizottság ideiglenesen megalakult, s folytonosan működik. Általános a hit, — hogy a főváros veszélyben van.

— **Színház.** A debreczeni színházban holnap, csütörtökön adatik a „BÖREGER”, operette 3 felvonásban.

Felölös szerkesztő: HENTALLER LAJOS.

Kiadó tulajdonos: KUTASI IMRE.

